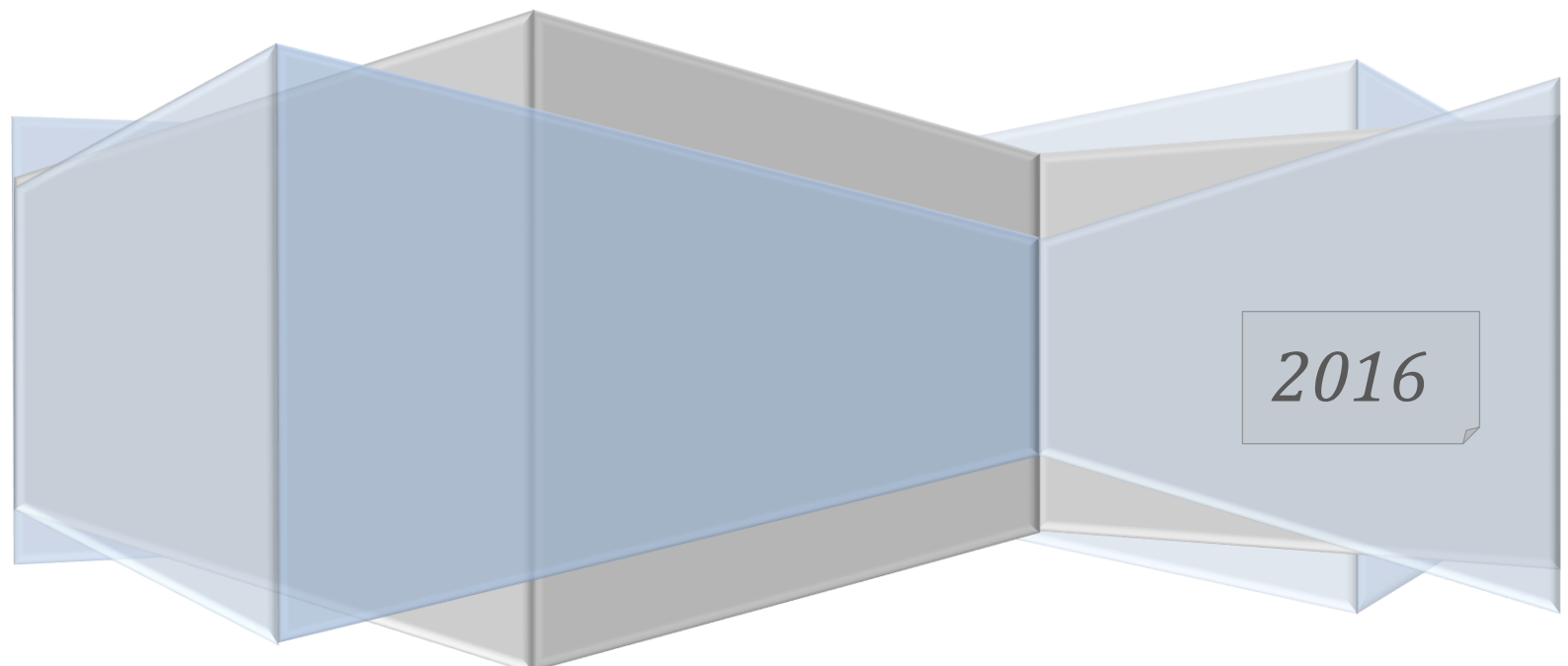

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2016

Zíka Jiří

2016

Obsah

1	Úvod.....	2
1.1	Nejvýznamnější audity a kontroly	2
1.2	Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	3
2	Zpráva o průběhu a výsledcích maturitní zkoušky v jarním a podzimním zkušebním období roku 2016	3
2.1	Legislativní a formální východiska maturitní zkoušky 2016	4
2.1.1	Legislativní vývoj před rokem 2016 (historie)	4
2.1.2	Realizované modely maturitní zkoušky:.....	5
2.2	Náklady na přípravu reformy maturitní zkoušky.....	7
2.2.1	Náklady na přípravu reformy maturitní zkoušky.....	7
2.2.2	Náklady na zajištění konání společné části maturitní zkoušky v roce 2016.....	9
2.3	Průběh zkoušek jarního a podzimního zkušebního období maturitní zkoušky 2016.....	10
2.3.1	Jarní zkušební období	10
2.3.2	Podzimní zkušební období.....	11
2.4	Vyhodnocení průběhu zkoušek a jeho jednotlivé aspekty.....	13
2.4.1	Ochrana a bezpečnost zkušebního tajemství.....	13
2.4.2	Zadání zkoušek a jeho kvalita	13
2.4.3	Personální zajištění průběhu zkoušek společné části maturitní zkoušky a hodnocení jejich výsledků.....	14
2.4.4	Uživatelská podpora škol – help-desk CZVV.....	15
2.4.5	Informační podpora maturitní zkoušky 2016.....	15
2.4.6	Žádost o přezkoumání průběhu a výsledku zkoušek.....	16
2.5	Závěry	18
2.5.1	Zásadní zjištění	18
2.5.2	Doporučení – klíčové faktory úspěchu	18
3	Pokusné ověřování obsahu, formy, organizace a hodnocení výběrové zkoušky ze středoškolské matematiky	19
4	Pilotní ověřování organizace přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou s využitím centrálně zadávaných jednotných testů	19
5	Přílohy	19

1 Úvod

Hlavním úkolem Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále také CZVV nebo Centrum) v roce 2016 bylo v souladu s § 80 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, připravit a realizovat společnou část maturitní zkoušky v jarním a podzimním zkušebním období školního roku 2015/2016 a souběžně administrativně podpořit a zpracovat výsledky profilové části maturitní zkoušky.

Vedle přípravy a realizace maturitní zkoušky realizovalo CZVV v roce 2016 v souladu s plánem hlavních úkolů následující významné úkoly a projekty:

- **Pokusné ověřování zkoušky MATEMATIKA+ (čtvrtý ročník)**
- **Pilotní ověřování organizace přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou s využitím centrálně zadávaných jednotných testů**

Plnění jednotlivých úkolů a jejich výsledkům budou věnovány následující kapitoly.

1.1 Nejvýznamnější audity a kontroly

V průběhu roku 2016 proběhly v CZVV následující audity a kontroly:

Číslo kontroly	Název externí kontroly	Kdo externí kontrolu prováděl	Výsledek (nálezy) externí kontroly	Přijatá opatření vedoucí k odstranění zjištěných závad	Zhodnocení plnění přijatých opatření vedoucích k odstranění zjištěných závad
sl. 1	sl. 2	sl. 3	sl. 4	sl. 5	sl. 6
3. 5. 2016	Peněžní prostředky vynakládané na rozvoj vzdělávání v České republice. Protokol č. 16/13-NKU470/346/16	NKÚ	Kontrola konstatovala zjištění ÚOHS z kontroly ze dne 7. 8. 2015, v dané věci byla podána správní žaloba, dosud nebylo soudem rozhodnuto.	Budou provedena v souladu s rozsudkem správního soudu.	
MSMT 27. 5. 2016	Posouzení účetní závěrky za rok 2015. Protokol č. j.: MSMT-3374/2015	MŠMT	Řádná účetní závěrka za rok 2015 byla schválena.		
VZP 12. 8. 2016	Kontrola plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění o dodržování ostatních povinností plátce pojistného. Protokol č. j. VZP-16-02556214-S838	VZP	Přeplatek na pojistném 5.673,-Kč		
MSMT 24. 11. 2016	Veřejnosprávní kontrola hospodaření s majetkem a prostředky státního rozpočtu a přiměřená účinnost vnitřního kontrolního systému.	MŠMT	Zaměření kontroly bylo obdobné jako kontroly NKÚ. Proti kontrolním zjištěním CZVV podalo námitky, které byly MSMT vypořádány.	Úprava interních aktů řízení ve smyslu kontrolních zjištění.	

Číslo kontroly	Název externí kontroly	Kdo externí kontrolu prováděl	Výsledek (nálezy) externí kontroly	Přijatá opatření vedoucí k odstranění zjištěných závad	Zhodnocení plnění přijatých opatření vedoucích k odstranění zjištěných závad
ÚOHS 7. 8. 2015	Přezkoumání úkonů zadavatele - CZVV - učiněných v zadávacím řízení na veřejnou zakázku: "CZVV - zajištění informační infrastruktury a souvisejících služeb pro řízení a kontrolu společné části MZ" v JŘBU. Č. j.: ÚOHS-S1091/2014, S0354/2015/VZ-21931/2015/542/Jpo	ÚOHS	Zadavatel se dopustil správního deliktu podle § 120 odst. 1 písm. b) zákona č. 137/2006 Sb. Nebyly splněny podmínky v ustanovení § 23 odst. 4 písmeno b). Vyměřena pokuta 500 000 Kč.	Proti rozhodnutí byla podána správní žaloba k soudu, ve věci nebylo dosud soudem rozhodnuto. Opatření budou provedena dle rozsudku tohoto správního soudu.	

1.2 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále Infz), ve znění pozdějších předpisů.

Převážná část žádostí o informace směřovala k poskytnutí informací souvisejících s výsledky maturitní zkoušky, případně ke zpracování analytických dat za jednotlivé zkušební předměty a termíny maturitní zkoušky, tj. jarní a podzimní zkušební období, a to nejen za r. 2016, ale i od roku 2013. Část žádostí se týkala poskytnutí informací k pokusnému ověřování přijímacího řízení na střední školy. O výsledky žádaly jak fyzické osoby, tak právní subjekty. Ne vždy však bylo možné žádostem vyhovět tak, aby nedošlo k porušení příslušných právních norem (školský zákon, vyhláška č. 177/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Centrum každou žádost řešilo individuálně v souladu s výše uvedenými právními normami.

Struktura poskytovaných informací podle zákona č. 106/1999 Sb. za kalendářní rok 2016 v členění podle písmen odstavce 1 § 18 byla následující:

a) Počet podaných žádostí o informace	19
b) Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti
nebo o částečném odmítnutí žádosti	7
c) Počet podaných odvolání proti rozhodnutí	2
d) Rozsudky soudu ve věci přezkoumání	0
e) Počet poskytnutých výhradních licencí	0
f) Počet podaných stížností podle § 16a	0

2 Zpráva o průběhu a výsledcích maturitní zkoušky v jarním a podzimním zkušebním období roku 2016

Zpracováno s odkazem na ustanovení písmeno b) § 37 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou.

2.1 Legislativní a formální východiska maturitní zkoušky 2016

2.1.1 Legislativní vývoj před rokem 2016 (historie)

V roce 2004 byl zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), kodifikován první model reformované maturitní zkoušky.

V letech 2004–2008 probíhala diskuze o změně koncepce maturitní zkoušky, která byla definována v platném znění školského zákona, i o způsobu jejího zajištění. Na základě této diskuze pak zapracovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT nebo ministerstvo) návrh příslušné právní úpravy do školského zákona. Vzhledem k opakovanému posouvání termínů realizace reformované maturitní zkoušky nemohlo MŠMT začít naplňovat přípravnou fázi a omezilo se pouze na přípravné odborné studie.

V roce 2007 již bylo zřejmé, že panuje všeobecná shoda na dalším odložení společné části maturitní zkoušky a na změně koncepce maturitní zkoušky. Zákon č. 217/2007 Sb., kterým se měnil školský zákon, stanovil odklad společné části maturitní zkoušky na rok 2010. Byl tak zajištěn časový prostor k reflexi tehdy probíhající odborné diskuze o konečném pojetí maturitní zkoušky ve školském zákoně.

V roce 2008 byl nastaven model maturitní zkoušky (zákon č. 242/2008 Sb.).

V roce 2009 byla realizace reformovaného modelu maturitní zkoušky politickým rozhodnutím odložena opět o rok, tzn. na rok 2011. K zajištění průběhu maturitní zkoušky vydalo MŠMT vyhlášku č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou (dále jen „vyhláška ke školskému zákonu“).

V roce 2010 bylo dosaženo politické dohody, že se již dále realizace reformované maturitní zkoušky nebude odkládat, MŠMT předložilo vládě ČR zprávu o stavu příprav maturitní zkoušky pro školní rok 2010/2011 a vláda uložila MŠMT dále v realizaci reformované maturitní zkoušky pokračovat.

V roce 2011 byl prodloužen náběhový model maturitní zkoušky do roku 2012.

Pro rok 2013 došlo k další legislativní změně modelu maturitní zkoušky. Novelu školského zákona č. 333/2012 Sb. a č. 370/2012 Sb. zasáhly výrazně do mnoha oblastí a procesů maturitní zkoušky. Provedené změny reflektovala prováděcí vyhláška ke školskému zákonu ve znění č. 371/2012 Sb. účinném k 9. listopadu 2012.

Následovaly novelu školského zákona č. 241/2013 Sb. s účinností od 19. 8. 2013, č. 344/2013 Sb. s účinností od 1. 1. 2014, č. 64/2014 Sb. s účinností od 1. 5. 2014, č. 250/2014 Sb. s účinností od 1. 1. 2015 a č. 82/2015 Sb. s účinností od 1. 5. 2015 a 1. 9. 2015. Provedené změny reflektovala prováděcí vyhláška ke školskému zákonu ve znění č. 173/2014 Sb. účinném k 1. 9. 2014 a ve znění č. 214/2015 Sb. účinném k 1. 9. 2015.

Školský zákon tak prošel většími či menšími úpravami do konce roku 2016 celkem **37krát**, a to zněními zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 158/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 217/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 58/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 242/2008 Sb., zákona č. 243/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 49/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 378/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 331/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 472/2011 Sb., zákona č. 53/2012 Sb.,

zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 370/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 82/2015 Sb., č. 178/2016 Sb. a zákona č. 230/2016 Sb. Ne všechny novely se naštěstí dotkly samotné maturitní zkoušky.

Vyhláška ke školskému zákonu doznala změn **desetkrát**, a to novelami č. 90/2010 Sb., č. 274/2010 Sb., č. 54/2011 Sb., č. 273/2011 Sb., č. 371/2012 Sb., č. 173/2014 Sb., č. 214/2015 Sb., č. 197/2016 Sb. a č. 311/2016 Sb.

2.1.2 Realizované modely maturitní zkoušky:

2.1.2.1 Model maturitní zkoušky 2011

V roce 2011 proběhlo jarní i podzimní zkušební období reformované maturitní zkoušky. V srpnu 2011 předložil bývalý ministr školství, mládeže a tělovýchovy Josef Dobeš vládě *Zprávu o průběhu a výsledcích maturitní zkoušky v jarním zkušebním období roku 2011*. Zpráva ve svém závěru konstatuje: „Zahájení reformy maturitní zkoušky v jarním zkušebním období roku 2011 proběhlo úspěšně a bez jakýchkoli větších či vážnějších problémů. V tomto smyslu představuje Česká republika ve srovnání s okolními zeměmi poměrně výraznou výjimku.“ Maturitní zkouška v podzimním zkušebním období roku 2011 proběhla také úspěšně, a to jak na tzv. kmenových školách, kde se konala profilová část maturitní zkoušky a dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané ústní formou před zkušební maturitní komisí, tak i na tzv. spádových školách, v nichž se uskutečnily dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu a formou písemné práce.

Na základě poznatků z obou termínů maturitní zkoušky v roce 2011 byla připravena novela vyhlášky č. 177/2009 Sb., vydaná ve Sbírce zákonů pod číslem 273/2011, účinná k 23. 9. 2011. Model maturitní zkoušky 2012 následně ovlivnily novely školského zákona vydané pod č. 331/2011 Sb. a č. 472/2011 Sb.

2.1.2.2 Základní změny v modelu společné části maturitní zkoušky mezi rokem 2011 a 2012

Zásadní dopad na maturitní zkoušku v roce 2012 měla změna systému hodnocení písemných prací společné části maturitní zkoušky.

Hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury a z cizích jazyků učiteli kmenových škol žáků v roce 2011 ukázalo prokazatelné a velmi časté odchylky od jednotné metodiky hodnocení. Zrušení metody hodnocení dvěma hodnotiteli, k němuž se v rámci úspor nákladů rozhodlo MŠMT v roce 2010, se ukázalo být krokem, který v konečném důsledku znamenal výrazné snížení nezávislosti hodnocení a narušení principu plošné objektivity, zejména srovnatelnosti hodnocení písemných prací, a tím i celé maturitní zkoušky.¹

Nákladově nejefektivnějším řešením tohoto problému byl přechod na centrální a plně anonymizované hodnocení písemných prací hodnotiteli hodnotícími písemné práce bez ohledu na obor vzdělání, typ střední školy, kterou žák vystudoval, a osobní sociální vazby.

Druhou významnou změnou v modelu společné části maturitní zkoušky byla změna pořadí zkoušek. Došlo k předřazení písemných částí společné části maturitní zkoušky, tedy didaktických testů a písemných prací, před ústní zkoušky. Toto opatření bylo motivováno zejména snahou poskytnout

¹ *Analýzy a porovnání výsledků hodnocení písemných prací v roce 2011 a 2012 ukázaly, že v roce 2011 hodnotitelé – učitelé kmenových škol žáků – nadhodnotili zejména v českém jazyce a v německém jazyce výkon žáků v průměru o téměř celý jeden klasifikační stupeň.*

školám možnost individuálního ukončování maturitní zkoušky a vydávání vysvědčení bez zbytečného odkladu po ukončení ústních zkoušek. Neméně významným důvodem byla pak i skutečnost, že při nastaveném pořadí zkoušek byly pro maturanty k dispozici výsledky didaktických testů k 15. 5. 2012, tedy v termínu předcházejícím většině přijímacích řízení na vysoké školy.

Realizace maturitní zkoušky v jarním zkušebním období roku 2012, připravená podle výše zmíněného modelu, vyvolala celou řadu kontroverzních reakcí. V zásadě je lze shrnout do tří skupin: (1) maturitní zkouška je administrativně složitá, (2) maturitní zkouška je drahá, (3) centrální hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury je neobjektivní a plné excesů. I když šlo ve většině případů spíše o nedostatek informací, vyústily následující bouřlivé a silně mediálně eskalované diskuze v zásadní změny modelu pro rok 2013 a léta následující.

2.1.2.3 Základní změny v modelu společné části maturitní zkoušky mezi rokem 2012 a 2013

Základní dopad na maturitní zkoušku v roce 2013 měly: (1) přechod k jedné úrovni obtížnosti zkoušek, (2) omezení rozsahu nepovinných zkoušek, (3) návrat k hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury do škol a (4) zkrácení termínů pro předávání výsledků žákům.

Přestože důvodů ke zrušení dvou úrovní zkoušky bylo mnoho, jen málo z nich bylo založeno na skutečně racionálních analýzách. Pravdou je, že dvě úrovně povinné zkoušky společné části maturitní zkoušky fakticky vytvořily diskriminační prostředí. Maturanti získávali vysvědčení se stejnou „certifikační“ hodnotou i přesto, že podmínky pro jeho získání byly pro ty, kteří absolvovali zkoušky ve vyšší úrovni, zcela odlišné. Změna v podobě jedné úrovně pro všechny tak zmíněnou diskriminaci z pohledu certifikační funkce maturity odstranila. Současně s tímto pozitivním dopadem však úplná nivelizace obtížnosti, a to i v nepovinných zkouškách, významně oslabila motivační funkci zkoušek. Před maturanty s vysokými osobními ambicemi tak nestojí žádný vyšší cíl. K absolvování jim stačí méně znalostí, a tedy i méně úsilí.

V nabídce nepovinných zkoušek zůstaly jen zkoušky zahrnuté do portfolia povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky (z portfolia nepovinných zkoušek byly odstraněny fyzika, chemie, biologie, občansko-společenskovědní základ, dějiny umění a dějepis). Eliminovala se tím původně očekávaná, ale nenaplněná ambice poskytnout širší nabídku možností substituce přijímacích zkoušek na vysoké školy. V tomto smyslu mělo podobný dopad i zrušení zkoušky vyšší obtížnosti.

Na kvalitě a srovnatelnosti centrálního hodnocení písemných prací z českého jazyka se negativně projevila „uspěchanost“ jeho nasazení. Centrum mělo na přípravu a sladění centrálních hodnotitelů, kterých pro český jazyk a literaturu bylo potřeba téměř tisíc, jen pět měsíců. Tato lhůta se ukázala jako nedostatečná pro kalibraci náročnosti hodnocení všech hodnotitelů na takovou míru, aby se žádný z nich neodchýlil od definovaného a procvičovaného standardu. Avšak i přes identifikovanou individuální selhání prokázalo centrální hodnocení nesrovnatelně vyšší objektivitu a srovnatelnost hodnocení, než jakých bylo a je dosahováno v modelu hodnocení učiteli ve školách. Zásadní rozdíly lze najít zejména v hodnocení prací, které jsou kvalitou těsně pod minimální hranicí úspěšnosti, a v celkovém nastavení náročnosti.

Na zkrácení lhůt pro předávání výsledků měla vliv zejména změna „entity“, ke které se vztahuje termínový kalendář. Pro jarní zkušební období se vazba termínů na školu změnila ve vazbu na třídu a určující termín ukončení ústních zkoušek se změnil na termín zahájení ústních zkoušek. Pro podzimní zkušební období byly termíny vázány přímo na konkrétního žáka.

Všechny uvedené zásadní změny a další úpravy modelu měly významný dopad na procesy maturitní zkoušky a v souvislosti s tím i na technologické zajištění. Pro zdárné zvládnutí tak podstatné modifikace bylo nutné zajistit nezanedbatelné změny v aplikacích i dodavatelských službách.

Přes všechny počáteční potíže s na poslední chvíli provedenou změnou modelu (předmětné zákonné normy nabýly účinnosti až v listopadu 2012) se Centru podařilo nejen procesně a technologicky zajistit jarní i podzimní zkušební období bez významnějších problémů, ale i zásadním způsobem změnit obraz maturitní zkoušky v očích pedagogické obce a zainteresované veřejnosti. Maturitní zkouška se po roce 2013 stala akceptovanou součástí vzdělávací soustavy, respektovaným evaluačním nástrojem hodnocení vědomostí a dovedností v rámci existujícího právního rámce.

2.1.2.4 Stabilizace modelu společné části maturitní zkoušky mezi rokem 2013 a 2014

Rok 2014 se stal v řadě realizovaných maturitních ročníků prvním, pro který nedošlo k žádné změně modelu. Maturitní zkouška si tak po roce 2013 upevnila v roce 2014 postavení akceptované součásti vzdělávací soustavy.

2.1.2.5 Drobné úpravy modelu společné části maturitní zkoušky pro rok 2015

Model maturitní zkoušky pro rok 2015 doznal drobnějších změn vyhláškou č. 173/2014 Sb. ze dne 19. srpna 2014 účinnou k 1. září 2014. Úpravy se dotkly např. termínu zveřejnění jednotného zkušebního schématu, přiznávání statutu cizince žákům, seznamu literárních děl pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury, doby trvání ústní zkoušky, termínů pro předávání výsledků písemných prací z cizích jazyků a českého jazyka, režimu předávání protokolů a výplaty odměn pracovníků zajišťujících maturitní zkoušku. Zmíněné úpravy neměly zásadní vliv na přípravu a realizaci maturitní zkoušky v roce 2015. Maturitní zkouška tak v roce 2015 proběhla znovu bez významnějších problémů.

2.1.2.6 Model společné části maturitní zkoušky pro rok 2016

Pro rok 2016 nedošlo k žádným změnám modelu.

2.2 Náklady na přípravu reformy maturitní zkoušky

2.2.1 Náklady na přípravu reformy maturitní zkoušky

Náklady na přípravu maturitní zkoušky lze v podstatě datovat od založení samostatné organizace pověřené její přípravou. Od roku 2006 byla přípravou maturitní zkoušky (MZ) pověřena organizační složka státu (OSS) Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání. K 1. dubnu 2009 došlo k transformaci OSS na příspěvkovou organizaci (PO). Struktura provozních nákladů a investičních výdajů na přípravu maturitní zkoušky za dobu existence OSS je vyčíslena v následující tabulce. Centru nebyla a ani není určena zřizovací listinou pouze činnost související s přípravou a realizací maturitní zkoušky. Přibližně 20 % provozních nákladů kmenové činnosti je spotřebováváno v rámci ostatních aktivit. Účelové prostředky byly přímo vázány na přípravu MZ, obdobně lze investiční výdaje na pořízení informačního systému MZ IS CERTIS zahrnout v plné výši do výdajů na přípravu MZ, i když tato aplikace byla vyvinuta jako univerzální informační systém různorodých evaluačních projektů (byla použita například pro testování v pátých a devátých třídách základních škol).

Náklady a výdaje na přípravu MZ v rámci OSS v tis. Kč

Období	Kmen	Účelové prostředky	Podíl MZ v kmeni (1)	Z toho na přípravu MZ – kmen + účel	Investiční výdaje na MZ
2006	26 337		0,8	21 070	2 332
2007	26 944		0,8	21 555	15 946
2008	28 799	15 615	0,8	38 654	1 500
2009	17 035		0,8	13 628	0
Celkem	82 080	15 615		94 907	19 778

Jako OSS tedy CZVV vynaložilo na přípravu MZ 94 milionů 907 tis. Kč provozních prostředků a 19 milionů 778 tis. Kč investic.

K 1. dubnu 2009 došlo ke změně právní formy CZVV. Zákonem bylo CZVV zřízeno jako příspěvková organizace. Struktura provozních nákladů a investičních výdajů na přípravu maturitní zkoušky za dobu existence PO je vyčíslena v následující tabulce. Ani CZVV v právní formě PO není určena zřizovací listinou pouze činnost související s přípravou a realizací maturitní zkoušky. Přibližně 20 % až 30 % provozních nákladů kmenové činnosti je spotřebováváno v rámci ostatních aktivit. I v tomto období byly účelové prostředky přímo vázány na přípravu MZ. Vykázané investiční výdaje souvisí s upgrade IS CERTIS, pořízením tiskové technologie MZ a s úpravami informačních systémů MZ v majetku CZVV v důsledku postupných každoročních změn právního rámce MZ (viz výše).

Náklady a výdaje na přípravu MZ v rámci PO v tis. Kč

Období	Kmen	Účelové prostředky	Podíl MZ v kmeni	Z toho na přípravu MZ – kmen + účel	Investiční výdaje na MZ	ESF PRO.MZ *)
2009	43 503	11 693	0,8	46 495	103 241	41 728
2010	87 783	103 548	0,8	173 774	31 054	152 089
2011	222 988				7 573	47 491
2012	229 354				9 735	58 740
2013	197 177				7 698	7 937
Celkem	780 805	115 241		220 269	159 301	307 985

*) Ve výdajích na realizaci projektu „Příprava podmínek reformované maturitní zkoušky“ (PRO.MZ) nejsou zahrnuty výdaje realizované příjemcem podpory, MŠMT, na správu a řízení projektu, a partnerem, Národním institutem pro další vzdělávání (NIDV), na školení pedagogických pracovníků pro jednotlivé funkce MZ, ve výši cca 5 mil. Kč a 105 mil. Kč.

Celkem tedy CZVV spotřebovalo na přípravu MZ v období od roku 2006 do roku 2013 315 176 tis. Kč z kmenového rozpočtu a účelových prostředků CZVV (94 907 + 220 269) a 307 985 tis. Kč z prostředků ESF. Investiční výdaje na vybudování technologické infrastruktury dosáhly za stejné období výše 179 079 tis. Kč. Reálná výše provozních nákladů a výdajů na přípravu MZ za diskutované období tak dosáhla hodnoty 802 milionů 240 tis. Kč.

Z výše uvedených bilancí je zřejmé, že rozhodující část přípravy reformy maturitní zkoušky byla realizována v rámci projektu ESF operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost s názvem „Příprava podmínek reformované maturitní zkoušky“ (registrační číslo projektu CZ.1.07/4.1.00/06.0017). Doba realizace projektu byla stanovena na období od 1. 4. 2009 do 31. 12. 2012. Příjemcem podpory ve výši 414 mil. Kč bylo MŠMT. Podstatnou změnou schválenou 20. 11. 2012 bylo období realizace prodlouženo do 31. 3. 2013. Ke dni ukončení projektu byly CZVV realizovány činnosti v objemu 307 milionů 985 tis. Kč, tj. 94,3 % celkového rozpočtu projektu pro CZVV.

Náklady realizace MZ v letech 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 a 2016 v tis. Kč

Období	Z toho MZ
2011	178 390
2012	195 883
2013	161 538
2014	152 323
2015	137 183
2016	140 853
Celkem	966 170

Zvýšení nákladů na MZ v roce 2012 lze přičíst zejména přípravě a realizaci významných změn modelu (viz výše). Naopak pokles v letech 2013 a 2014 je převážně výsledkem omezení portfolia zkoušek, stabilizace modelu a s tím spojené stabilizace ICT podpory, snížení počtu maturantů a postupné racionalizace procesů. Do nákladů roku 2015 zcela zásadně zasáhla úspora nákladů spojených se zajištěním ICT podpory v důsledku nově uzavřené smlouvy o outsourcingu. Náklady v roce 2016 se podařilo udržet na srovnatelné úrovni roku 2015.

2.2.2 Náklady na zajištění konání společné části maturitní zkoušky v roce 2016

Přehled nákladů maturitní zkoušky a balance jednotlivé zkoušky podává následující tabulka (údaje jsou uvedeny v Kč).

Položka nákladů		Maturitní zkouška
Osobní náklady	celkem	37 574 404,00
z toho	mzdové náklady	16 294 130,00
	OON	21 280 274,00
Odvody		7 315 747,00
Náhrady za nemoc		46 838,00
FKSP		245 111,00
OBV	celkem	95 670 742,04
Některé významné n.	OON – ŠMK	4 581 590,00
	OBV, OON – komis. v pohot.	426 900,00
	OBV, OON – HOPP	6 296 520,00
	OON – rateři	1 416 600,00
	OON – odměny ostatní	8 558 664,00
	OON – HOPP ČJL	
	OBV – materiálové náklady	5 910 649,53

	OBV – energie	2 582 125,04
	OBV – opravy a udržování	265 406,70
	OBV – cestovné	667 483,00
	OBV – refundace nákladů spádových škol	2 519 760,00
	OBV – rozvoz zkušební dokumentace	3 451 295,20
	OBV – výroba zkušební dokumentace	2 629 247,43
	OBV – správa a údržba RDC/DDT/DVF/AC	42 753 127,55
	OBV – služby datového centra	2 807 762,40
	OBV – správa a údržba IS CERTIS	8 239 616,00
	OBV – správa výrobních technologií	15 121 520,90
	OBV – ostatní služby	8 722 748,29
Náklady na MZ celkem		140 852 842,04
Náklady JZK		3 813,92
Výnosy JZK		1 500,00

2.3 Průběh zkoušek jarního a podzimního zkušební období maturitní zkoušky 2016

2.3.1 Jarní zkušební období

Maturitní zkoušky v jarním zkušebním období proběhly ve školách v následujících termínech:

- zkoušky profilové části maturitní zkoušky 1. dubna–10. června;
- ústní dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky 16. května–10. června;
- písemné zkoušky a dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky 2.–9. května.

Bloku písemných zkoušek společné části předcházela distribuce zkušební dokumentace zkoušek (1 321 bezpečnostních přepravek) do 1 137 škol (1 233 zkušebních míst), která proběhla ve dnech 25.–28. dubna. Výroba, kompletace a balení dvou sad zkušební dokumentace písemných zkoušek společné části probíhaly od počátku ledna do 22. dubna.

Příprava centrálního zadání ústních zkoušek z cizích jazyků byla dokončena 30. dubna. Zadání pro ústní zkoušky z cizích jazyků byla školám uvolňována k elektronickému generování pracovních listů vždy 7 až 10 dnů před zahájením ústní zkoušky v příslušné škole. Příprava zadání ústních zkoušek z českého jazyka a literatury probíhala v jednotlivých školách dle metodiky stanovené CZVV.

Průběžně po ukončování jednotlivých dílčích zkoušek písemné části společné části maturitní zkoušky probíhaly následující procesy:

- (1) digitalizace/pořízení dat a výsledků zkoušek a jejich elektronická distribuce do CZVV (proces probíhal bezprostředně po ukončení jednotlivých zkoušek);
- (2) centrální vyhodnocení písemných prací z cizích jazyků (celkem bylo hodnoceno 46 tis. písemných prací, z toho 42,16 tis. z anglického jazyka, 2,47 tis. z německého jazyka a zbytek z jazyků francouzského, ruského a španělského). Hodnocení prováděli tzv. centrální hodnotitelé „kalibrovaní“ na srovnatelné hodnocení CZVV. Hodnocení probíhalo přísně anonymně (žádný hodnotitel neznal ani jméno, ani školu žáka, jehož písemnou práci hodnotil). Organizace hodnocení byla koncipována jako tříúrovňová. Hodnotitelé byli koordinováni v tzv. týmech

hodnotitelů (max. po 22 hodnotitelích pod vedením vedoucího týmu hodnotitelů) a tyto týmy pak vedoucím hodnocení předmětu. Úkolem vedoucích týmů hodnotitelů bylo zejména dbát na dodržování stanovených metodik, kontrolovat stabilitu náročnosti hodnocení v rámci skupiny a upozorňovat hodnotitele na odchylky od definovaných standardů. Každé písemné práci byl přiřazen termín ohodnocení, a to tak, aby škola výsledek obdržela nejpozději v den zahájení ústních zkoušek v dané třídě.

- (3) hodnocení otevřených testových úloh (325 externími posuzovateli bylo v období od 2. do 10. května provedeno více než 2,6 mil. hodnocení – každá otevřená úloha je hodnocena dvěma nezávislými posuzovateli); hodnocení probíhalo vždy bezprostředně po ukončení příslušné zkoušky nebo dílčí zkoušky;
- (4) zpětná (ex-post) validace testových úloh a zadání zkoušek a ověření způsobilosti testů – cílem tohoto procesu bylo ověření způsobilosti každé z úloh použitých v maturitních testech a případné vyloučení potenciálně defektní úlohy z výsledného zpracování výsledků; proces probíhal bezprostředně poté, kdy byly předběžně vyhodnoceny výsledky příslušného testu;
- (5) generování maturitního vysvědčení – probíhalo průběžně, vždy do dvou dnů po ukončení ústní zkoušky ve škole; protokoly o výsledcích společné části maturitní zkoušky obsahující údaje o percentilovém umístění žáka byly generovány a uvolněny školám až po zpracování výsledků všech zkoušek; jejich elektronická distribuce do škol proběhla 15. června;
- (6) vyřízení žádostí o přezkoumání průběhu a výsledků maturitních zkoušek – Maturitní zkouška v jarním zkušebním období roku 2016 se konala na 1 145 školách. Počet žáků, kteří se k maturitní zkoušce v prosinci 2015 přihlásili, činil 81 407, z toho v řádném termínu 73 004, v opravném a náhradním termínu 8 403. V rámci písemných zkoušek společné části maturitní zkoušky bylo administrováno ve středních školách více než 28,94 tis. zkoušek nebo dílčích zkoušek (administrací se rozumí realizace zkoušky v učebně). To představovalo celkem 151,57 tis. didaktických testů a 123,958 tis. písemných prací. V rámci společné části bylo v jarním zkušebním období realizováno celkem 400,8 tis. zkoušek a dílčích zkoušek (didaktické testy, písemné práce a ústní zkoušky), z toho 397,2 tis. povinných.

K zajištění zkoušek formou didaktických testů bylo pro jarní zkušební období připraveno celkem pro každou ze tří sad 9 didaktických testů a jejich mutací pro jednotlivé typy přiznaného uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky, resp. jazykových mutací pro žáky škol s polským vyučovacím jazykem.

Na centrálním zajištění písemných zkoušek společné části maturitní zkoušky ve školách se podílelo 1 233 školních maturitních komisařů, 181 komisařů v pohotovosti, 353 centrálních hodnotitelů písemných prací z cizích jazyků, vedoucích hodnotitelských týmů a vedoucích hodnocení předmětu a 325 raterů (posuzovatelů otevřených úloh).

2.3.2 Podzimní zkušební období

Maturitní zkoušky v podzimním zkušebním období proběhly ve školách v následujících termínech:

- zkoušky profilové části maturitní zkoušky 1.–20. září;
- ústní dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky 11.–20. září;
- písemné zkoušky a dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky 1.–6. září.

Bloku písemných zkoušek společné části předcházela distribuce zkušební dokumentace zkoušek (137 bezpečnostních přepravek) do 121 spádových škol, kde se písemné zkoušky konaly. Distribuce zkušební dokumentace proběhla ve dvou dnech, a to 28. a 29. srpna. Výroba, kompletace a balení dvou sad zkušební dokumentace písemných zkoušek společné části se uskutečnily v průběhu srpna.

Příprava centrálního zadání ústních zkoušek z cizích jazyků byla dokončena 31. srpna. Proces elektronického generování zadání zkoušek byl školám zpřístupněn vždy nejpozději 7 až 10 dnů před zahájením ústní zkoušky v příslušné škole.

Po bloku písemných zkoušek společné části maturitní zkoušky proběhly následující procesy:

- (1) digitalizace/pořízení dat a výsledků zkoušek a jejich elektronická distribuce do CZVV (proces probíhal bezprostředně po ukončení jednotlivých zkoušek a dílčích zkoušek);
- (2) vyhodnocení písemných prací centrálními hodnotiteli probíhalo průběžně tak, aby výsledky byly školám uvolněny nejpozději do tří dnů od okamžiku, kdy byla do CZVV doručena data (u žáků, kteří nekonali didaktický test či ústní zkoušku), nebo nejpozději do tří dnů po skončení ústní zkoušky ve škole; celkem 4,25 tis. prací z pěti cizích jazyků hodnotilo 80 centrálních hodnotitelů, vedoucích hodnotitelských týmů a vedoucích hodnocení předmětu;
- (3) vyhodnocení otevřených testových úloh bylo provedeno 80 externími posuzovateli otevřených úloh (raterů) CZVV; v období od 1. do 9. září bylo realizováno 410 tis. hodnocení;
- (4) zpětná (ex-post) validace testových úloh a zadání zkoušek a ověření způsobilosti testů – cílem tohoto procesu bylo ověření způsobilosti každé z úloh použitých v maturitních testech a případné vyloučení potenciálně defektní úlohy z výsledného zpracování výsledků; proces probíhal bezprostředně poté, kdy byly předběžně vyhodnoceny výsledky příslušného testu;
- (5) generování maturitního vysvědčení probíhalo průběžně, vždy do dvou dnů po ukončení ústní zkoušky ve škole nebo do tří dnů po předání dat školou do CZVV u žáků, kteří konali pouze zkoušky profilové části a/nebo písemné práce; protokoly o výsledcích společné části maturitní zkoušky byly generovány a uvolněny pro školy po ukončení hodnocení písemných prací a didaktických testů souběžně s maturitními vysvědčeními;
- (6) vyřízení žádostí o přezkoumání průběhu a výsledků maturitních zkoušek – žáci měli možnost do 20 dnů ode dne ukončení období konání zkoušek nebo dílčích zkoušek podat na MŠMT žádost o přezkoumání výsledků didaktických testů a ve stejné lhůtě na krajské úřady nebo magistrát žádost o přezkoumání průběhu a výsledků zkoušek písemných, ústních a profilových; MŠMT, krajský úřad či magistrát měly na vyřízení žádosti 30 dnů ode dne jejího převzetí.

Písemná část maturitní zkoušky v podzimním zkušebním období roku 2016 proběhla ve 121 tzv. spádových školách. Ke zkouškám společné části MZ se přihlásilo celkem 20 727 žáků. Dílčí zkoušky konané ústní formou před zkušební maturitní komisí konali žáci ve svých „kmenových“ školách.

Na centrálním zajištění písemných zkoušek společné části maturitní zkoušky ve spádových školách se podílelo 121 školních maturitních komisařů, 71 komisařů v pohotovosti, 87 centrálních hodnotitelů písemných prací z cizích jazyků, vedoucích hodnotitelských týmů a vedoucích hodnocení předmětu a 86 raterů (posuzovatelů otevřených úloh). V rámci písemných zkoušek společné části maturitní zkoušky bylo ve spádových školách realizováno 3 968 administrací zkoušek v učebnách. To představovalo celkem 27,9 tis. dílčích zkoušek, z toho 22 436 didaktických testů a 10 988 písemných

prací. V rámci společné části bylo v podzimním zkušebním období realizováno celkem 46 834 zkoušek a dílčích zkoušek (didaktické testy, písemné práce a ústní zkoušky), z toho 46 797 povinných.

2.4 Vyhodnocení průběhu zkoušek a jeho jednotlivé aspekty

2.4.1 Ochrana a bezpečnost zkušebního tajemství

Ochrana informace veřejně nepřístupné, tedy zejména zadání zkoušek, před prozračením je klíčovým požadavkem zajištění objektivit zkoušek. Tomu byla přizpůsobena procesní architektura logistického, technologického i bezpečnostního modelu maturitní zkoušky i postupy a metodiky pro výkon funkcí všech orgánů maturitní zkoušky.

Všechny procesy přípravy a průběhu zkoušek ve školách v jarním i podzimním zkušebním období proběhly bez jediného bezpečnostního incidentu. Monitorovací bezpečnostní systémy nezaznamenaly žádný vážný incident ani zvýšené riziko jeho vzniku, a nebylo proto třeba realizovat žádný z připravených krizových scénářů.

CZVV i ředitelé a pedagogičtí pracovníci škol prokázali při ochraně informací veřejně nepřístupných vysokou míru odpovědnosti.

2.4.2 Zadání zkoušek a jeho kvalita

Kvalitě a relevanci zadání didaktických testů, písemných prací i dílčích ústních zkoušek z cizích jazyků byla v průběhu přípravy zadání věnována ze strany CZVV maximální pozornost. Systém řízení kvality zadání zkoušek je ověřován zpětnou validací úloh a zadání zkoušek a ověřením způsobilosti didaktických testů. Validace probíhá bezprostředně po prvním vyhodnocení písemných zkoušek. Validační komise jsou jmenovány ředitelem CZVV a řídí se interní směrnicí CZVV. Výroky validační komise potvrzuje svým rozhodnutím ředitel CZVV. Validační komise vydává následující výroky a ředitel CZVV o nich rozhoduje:

(1) K validitě úloh

- A. „Na základě komplexního posouzení klasifikované úlohy **neshledává komise důvod zařadit úlohu do kategorie defektních úloh** a nedoporučuje přijímat v rámci zpracování výsledků k této úloze žádná nápravná opatření.“
- B. „Na základě komplexního posouzení klasifikované úlohy **neshledává komise důvod zařadit úlohu do kategorie defektních úloh**. Doporučuje však přijmout nápravná opatření v podobě **úpravy klíče správných řešení**. Klíč správných řešení doporučuje komise upravit následovně: ...“
- C. „Na základě komplexního posouzení klasifikované úlohy komise **shledává důvodným její zařazení do kategorie defektních úloh** a doporučuje přijmout v rámci zpracování výsledků k této úloze následující nápravné opatření:
 - C1 Všem žákům, kteří test konali, bude do souhrnného výsledku testu započítán maximální počet bodů dosažitelný správným řešením úlohy.“
 - C2 Všem žákům, kteří uvedli jakékoli řešení úlohy, bude do souhrnného výsledku započítán maximální počet bodů dosažitelný správným řešením úlohy.“
 - C3 Všem žákům, kteří zvolili jako správné řešení alternativy ..., bude do souhrnného výsledku testu započítán maximální počet bodů dosažitelný správným řešením úlohy.“

(2) K souladu úloh s Katalogem požadavků zkoušek

Varianta 1: u žádných z úloh nebyl identifikován nesoulad s Katalogem.

- „Komise doporučuje řediteli Centra potvrdit soulad předmětného didaktického testu pro ... zkušební období maturitní zkoušky ve školním roce ... s Katalogem.“

Varianta 2: alespoň u jedné úlohy byl konstatován nesoulad s Katalogem.

- „Komise doporučuje řediteli Centra potvrdit soulad didaktického testu ze zkušebního předmětu ... pro ... zkušební období maturitní zkoušky ve školním roce ... s Katalogem za podmínky, že v případě úloh(y) č. ... budou provedena nápravná opatření ve smyslu Stanoviska komise.“

2.4.2.1 Jarní zkušební období

V jarním zkušebním období byla hodnocena způsobilost 9 testů a jejich mutací s následujícím výsledkem:

- Všechny testy použité pro maturitní zkoušky v jarním zkušebním období roku 2016 jsou plně způsobilé.

2.4.2.2 Podzimní zkušební období

V podzimním zkušebním období byla hodnocena způsobilost 9 testů a jejich mutací s následujícím výsledkem:

- Všechny testy a jejich mutace použité pro maturitní zkoušky v podzimním zkušebním období roku 2016 jsou plně způsobilé.

2.4.3 Personální zajištění průběhu zkoušek společné části maturitní zkoušky a hodnocení jejich výsledků

Zajištění konání písemných zkoušek **maturitními komisaři** v 1 233 zkušebních místech v jarním a 121 místech v podzimním zkušebním období proběhlo bez jakéhokoli vážnějšího organizačního či bezpečnostního incidentu.

Hodnocení písemných prací se podařilo zvládnout ve stanovených termínech.

Zadavatelé písemných zkoušek provedli v jarním a podzimním zkušebním období celkem 31,76 tis. administrací zkoušek. Analýza výsledků a zkušenosti z přezkumných řízení ukázaly, že v několika případech, stejně jako v letech předešlých, došlo ze strany zadavatelů k porušení metodiky zadávání zkoušky.

Z pohledu zajištění podmínek pro realizaci zkoušek ze strany **ředitelů škol, resp. jimi pověřených řídicích pracovníků škol** lze opět konstatovat, že se velmi pozitivně projeví zkušenosti z uplynulých let 2011 až 2015. Zajištění maturitní zkoušky školami lze hodnotit velmi pozitivně. Potvrdilo se, že pro zajištění maturitní zkoušky hraje stabilita právního rámce jednu z nejvýznamnějších rolí.

Velmi důležitou roli při posílení kvality zvládnutí procesů maturitní zkoušky ve škole hrají tzv. konzultační semináře, které CZVV připravuje každoročně ve spolupráci s NIDV pro rozhodující funkce (role) maturitní zkoušky.

2.4.4 Uživatelská podpora škol – help-desk CZVV

Uživatelská podpora škol při zajištění společné části maturitní zkoušky probíhala efektivně a bez výraznějších problémů. Zásahu na tom mají čtyři základní faktory:

- (1) pedagogičtí pracovníci zajišťující maturitní zkoušku ve školách byli ve srovnání s předešlými ročníky maturity mnohem zkušenější;
- (2) technologická infrastruktura pro pořízení a zpracování výsledků zkoušek fungovala bez výraznějších pochybení a zkušenosti pracovníků s její obsluhou ve školách byly v porovnání s předcházejícími lety znovu prokazatelně vyšší;
- (3) informační podpora škol a pracovníků zajišťujících konání maturitní zkoušky byla na základě zhodnocení zkušeností znovu efektivnější;
- (4) uživatelská podpora dodavatelů technologických služeb i pracovníků HELP-DESKu CZVV efektivně zúročila zkušenosti s podporou škol v letech 2011 až 2015 a byla znovu kvalitnější.

2.4.5 Informační podpora maturitní zkoušky 2016

Činnosti související s informační podporou maturitní zkoušky byly realizovány podle toho, na jakou cílovou skupinu byly mířeny. Pro žáky a veřejnost Centrum, stejně jako v minulých letech, pravidelně aktualizovalo informace prostřednictvím oficiálního webového portálu www.novamaturita.cz, který obsahuje veškeré důležité informační dokumenty k organizaci maturitní zkoušky, jako jsou například katalogy požadavků, kritéria hodnocení nebo jednotné zkušební schéma. Maturitní portál dále nabízí informace o jednotlivých zkouškách, jejich struktuře a hodnocení nebo informace, které jsou důležité pro pedagogy, kteří se účastní školení na funkce zajišťující konání maturitní zkoušky ve škole.

Neocenitelným informačním kanálem směrem k maturantům i školám je také facebookový profil *Udělám maturitu*, který má přes 50 tisíc fanoušků a kde kromě oficiálních informací o maturitní zkoušce funguje také systém odpovídání na dotazy a zejména možnost předávání zkušeností již bývalých maturantů těm, kteří se na maturitní zkoušku teprve chystají. V období maturitní zkoušky mají jednotlivé statusy dosah až 40 tisíc uživatelů a jedná se tedy o velmi efektivní způsob komunikace s cílovou skupinou.

Vyjma webových stránek a facebookového profilu připravuje Centrum každoročně také několik čísel *Maturitního zpravodaje*, který obsahuje ty nejpodstatnější informace k organizaci maturitní zkoušky a je veřejnosti zprostředkován prostřednictvím webového portálu www.novamaturita.cz. Pro maturitní zkoušku 2016 bylo Centrem připraveno celkem 5 čísel Maturitního zpravodaje. Maturitní zpravodaj pro informování svých žáků hojně využívají také samotné střední školy.

V roce 2016 byl opět pro maturitní zkoušku hojně využíván také tzv. *Výsledkový portál žáka*, jehož účelem je poskytnout maturantům vybrané výsledkové dokumenty společné části maturitní zkoušky. *Výsledkový portál žáka* je založen na principu jednoznačné registrace a autentizace žáka a jeho následném souhlasu se zasláním příslušných výsledkových dokumentů na e-mailovou adresu. Prostřednictvím *Výsledkového portálu žáka* mají maturanti

možnost získat veškeré podstatné informace o výsledku své zkoušky, což přispívá i ke snížení počtu podání žádostí o přezkum výsledku maturitní zkoušky.

Informační podpora školám je zajištěna primárně pomocí tzv. directmailingu, tedy hromadně zasílaných e-mailových zpráv, které obsahují informace k maturitní zkoušce, které jsou pro školy nezbytné. Pro komunikaci s touto cílovou skupinou byl v roce 2016 využíván i samotný informační systém CERTIS, jehož prostřednictvím jsou poskytovány metodické materiály, záznamy a protokoly k organizaci maturitní zkoušky, výsledkové dokumenty a jiné.

Analytické výsledky byly stejně jako v předchozím roce zveřejněny v průběhu srpna 2016 na výsledkovém portálu vysledky.ceremat.cz. Ve stejné době byly poskytnuty detailní krajské zprávy s výsledky jarního zkušebního období za jednotlivé školy příslušným odborům školství krajských úřadů a školám byly zpřístupněny tzv. školní zprávy s detailním pohledem na výsledky ve společné části maturitní zkoušky žáků konkrétní školy.

2.4.6 Žádost o přezkoumání průběhu a výsledku zkoušek

Každý, kdo konal závěrečnou zkoušku, zkoušku profilové části maturitní zkoušky nebo dílčí zkoušku společné části maturitní zkoušky formou písemné práce a ústní formou anebo byl z konání těchto zkoušek vyloučen, mohl písemně požádat krajský úřad o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení, a to do 20 dnů ode dne, kdy skončilo období konání zkoušky nebo dílčí zkoušky, jíž se žádost týkala.

Každý, kdo konal zkoušku společné části maturitní zkoušky s výjimkou dílčí zkoušky konané formou písemné práce a ústní formou, mohl písemně požádat MŠMT o přezkoumání výsledků nejpozději do 20 dnů po skončení období pro konání didaktických testů a písemných prací společné části MZ.

Krajské úřady i MŠMT měly na vyřízení žádosti 30 dnů. K součinnosti bylo zákonem zavázáno CZVV a Česká školní inspekce.

Žádosti o přezkoumání výsledku didaktického testu byly podány v jarním zkušebním období celkem k 1 943 dílčím zkouškám. Krajským úřadům a Magistrátu hl. m. Prahy bylo adresováno 526 žádostí žáků k 654 písemným pracím, 13 ústním zkouškám a 8 profilovým zkouškám. Centrum doporučilo MŠMT rozhodnout o kladném vyřízení v 16 případech dílčích zkoušek, tedy v 0,84 % podaných žádostí, krajským úřadům doporučilo rozhodnout o kladném vyřízení žádosti ve 113 případech, tedy v 17,28 % podaných žádostí. Podrobnější statistika přezkumného řízení v jarním zkušebním období je v následující tabulce.

Vyjádřeno ve fyzických osobách	
Celkový počet evidovaných žádostí o přezkoumání výsledku či průběhu MZ	2 469
z toho směřována na MŠMT	1 943
z toho směřována ke krajským úřadům	526
Celkem zpracováno oponentur	2 467
Evidovaných a nespecifikovaných oponentur (nespecifikováno ze strany zadavatele)	2
Vydáno kladných výroků	129
Podíl kladných výroků na počtu zpracovaných oponentur v %	5,23

Vyjádřeno ve fyzických osobách	
Vyjádřeno v počtu dílčích zkoušek, jichž se žádosti týkají	
Celkem počet žádostí v dílčích zkouškách	2 579
z toho k písemným pracím	654
z toho k didaktickým testům	1 904
z toho k ústním zkouškám	13
z toho k profilovým zkouškám	8
Vydáno kladných výroků k písemným pracím	113
Podíl kladných výroků na počtu zpracovaných oponentur v %	17,28
Vydáno kladných výroků k didaktickým testům	16
Podíl kladných výroků na počtu zpracovaných oponentur v %	0,84

Žádosti o přezkoumání výsledku didaktického testu byly podány v podzimním zkušebním období celkem k 934 dílčím zkouškám. Krajským úřadům a Magistrátu hl. m. Prahy bylo adresováno 142 žádostí žáků k 170 písemným pracím a 9 ústním zkouškám. Centrum doporučilo MŠMT rozhodnout o kladném vyřízení v 12 případech dílčích zkoušek, tedy v 1,60 % podaných žádostí, krajským úřadům doporučilo rozhodnout o kladném vyřízení žádosti v 20 případech, tedy v 11,76 % podaných žádostí. Podrobnější statistika přezkumného řízení v podzimním zkušebním období je v následující tabulce.

Vyjádřeno ve fyzických osobách	
Celkový počet evidovaných žádostí o přezkoumání výsledku či průběhu MZ	899
z toho směřována na MŠMT	757
z toho směřována ke krajským úřadům	142
Celkem zpracováno oponentur	893
Evidovaných a nespecifikovaných oponentur (nespecifikováno ze strany zadavatele)	6
Vydáno kladných výroků	32
Podíl kladných výroků na počtu zpracovaných oponentur v %	3,58
Vyjádřeno v počtu dílčích zkoušek, jichž se žádosti týkají	
Celkem počet žádostí v dílčích zkouškách	934
z toho k písemným pracím	170
z toho k didaktickým testům	752
z toho k ústním zkouškám	9
z toho k profilovým zkouškám	3
Vydáno kladných výroků k písemným pracím	20
Podíl kladných výroků na počtu zpracovaných oponentur v %	11,76
Vydáno kladných výroků k didaktickým testům	12
Podíl kladných výroků na počtu zpracovaných oponentur v %	1,60

2.5 Závěry

Poznatky z průběhu šestého roku reformované maturitní zkoušky nejen potvrzují opodstatněnost jejího začlenění do vzdělávacího procesu, ale potvrzují také výraznou změnu jejího vnímání zainteresovanou veřejností. Stabilizace modelu a vysoká otevřenost přípravy a realizace pomohly znovu minimalizovat mediálně vyhledávané, překvapivé a z kontextu vytržené impulzy plnící první stránky tisku. Nicméně, i tak se znovu objevily hlasy samozvaných expertů na vzdělávání zpochybňující dílčí prvky obsahu zkoušek. Zcela zásadním přínosem pro okamžité či strategické rozhodování jsou získaná data. Je škoda, že však právě tato třetí významná funkce maturitní zkoušky, totiž informační, je velmi málo využívána. To platí především pro zřizovatele.

2.5.1 Zásadní zjištění

Hodnocení dopadu reformované maturitní zkoušky na vzdělávací systém je nutné provádět velmi uvážlivě a v širokém kontextu jejího zrodu a vývoje. Model prodělal za krátkou dobu existence (šest realizovaných ročníků) příliš mnoho zásadních změn. Maturitní zkouška byla z tohoto důvodu v uplynulých obdobích pro všechny její aktéry obtížně předvídatelná. Její stabilizace pro léta 2015 a 2016 přinesla významné zklidnění. Stala se akceptovanou součástí vzdělávacího systému a jedním z významných nástrojů státu jako investora při hodnocení efektivity investic do vzdělávání.

Maturitní zkouška 2016 proběhla v podstatě ve shodném režimu jako v roce 2015 a potvrdila následující:

- Maturitní zkouška začala být převážně vnímána jako organická, akceptovaná součást vzdělávacího procesu, jako zkouška certifikační; vysoká míra srovnatelnosti a objektivizace (především u zkoušek či dílčích zkoušek konaných formou didaktického testu či písemné práce centrálně hodnocené) se stala předpokladem rovného přístupu a dobře, až na individuální selhání lidského faktoru, naplňuje stanovený cíl, tj. nastavení srovnatelných požadavků na vědomosti a dovednosti všech maturantů.
- Maturitní zkouška je od roku 2014 ve fázi rutinního provozu.
- Úroveň požadavků na vědomosti a dovednosti je v realizovaném jednoúrovňovém modelu nízká, ovlivněná potenciálem tradičně slabších oborů vzdělání a extrémním podílem maturujících na věkové skupině populace (části maturantů chybí potřebné studijní předpoklady).

2.5.2 Doporučení – klíčové faktory úspěchu

Na základě informací získaných při realizaci prvních šesti ročníků maturitní zkoušky a na základě závěrů z datových analýz výsledků lze dovodit následující doporučení pro vzdělávací systém. Doporučení jsou uvedena pro přehlednost ve formátu strukturovaných klíčových faktorů úspěchu, a to samostatně pro maturitní zkoušku a samostatně pro vzdělávací systém.

2.5.2.1 Klíčové faktory úspěchu maturitní zkoušky

Mezi klíčové faktory ovlivňující úspěch maturitní zkoušky, konstatované již v závěrečné zprávě za rok 2015, lze zařadit zejména následující:

- Stabilizace modelu maturitní zkoušky, a to jak v oblasti technologického, logistického zajištění, tak i definice požadavků zkoušek.
- Nalezení široké shody na dlouhodobém směřování vzdělávací soustavy a tomu přizpůsobeném předvídatelném modelu maturitní zkoušky, který naplňuje v maximální míře certifikační funkci

a neomezuje dosažení stupně vzdělání pro výkon povolání, u kterých nemusí být maturitní vysvědčení nutnou podmínkou.

2.5.2.2 Klíčové faktory úspěchu vzdělávacího systému

Také v roce 2016 se znovu potvrdila potřeba uskutečňovat opatření naznačená v závěrečných zprávách maturitní zkoušky 2014 a 2015, a to zejména následující:

- Rozhodnout o potřebnosti/nepotřebnosti maturitního vysvědčení jako kvalifikačního předpokladu pro výkon některých povolání, pro která jsou žáci připravováni zejména v učňovském školství.
- Posílit státní dohled nad kvalitou a efektivitou vzdělávání.
- Řešit problém středních škol spočívající ve stále se zvyšující obtížnosti vyrovnávat se s velmi rozdílnou a často prokazatelně nízkou úrovní vstupních vědomostí a dovedností absolventů základních škol, a to zejména v matematice.
- Hledat cesty zvýšení kvality vzdělávání v oblasti komunikačních dovedností v mateřském jazyce, jejichž tristní úroveň ukazují zejména výsledky maturitních zkoušek konaných formou písemné práce.
- Posílit podporu výuky cizích jazyků zejména v segmentu odborného školství.
- Hledat pokud možno komplexní řešení přechodů v uzlových bodech vzdělávací soustavy (mezi základní a střední, střední a vysokou školou), a to jak z hlediska prostupnosti, tak i z hlediska potenciálu možností využít synergických efektů existujících projektů (zejména komplexního informačního systému maturitní zkoušky).

3 Pokusné ověřování obsahu, formy, organizace a hodnocení výběrové zkoušky ze středoškolské matematiky

Komplexní informace o realizaci pokusného ověřování jsou uvedeny v Hodnotící zprávě MATEMATIKA+ 2016 publikované na adrese <http://www.novamaturita.cz/hodnotici-zprava-za-rok-2014-2015-a-2016-1404037722.html>.

4 Pilotní ověřování organizace přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou s využitím centrálně zadávaných jednotných testů

Jako výstup pilotního ověřování byla zpracována SOUHRNNÁ ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA s přílohou Komentovaná analýza účasti a výsledků. Zprávu i samostatnou přílohu v plném znění lze najít na adrese <http://www.cermat.cz/souhrnna-zprava-2015-1404035215.html>.

5 Přílohy

Příloha č. 1:

VÝSLEDKY MATURITNÍ ZKOUŠKY V ROCE 2016 A JEJICH VÝVOJ OD ROKU 2011 (ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA CENTRA PRO ZJIŠŤOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ZA ROK 2016) – samostatná příloha, 55 stran